

Posamezne številke: Na-
vadno Din — 50, ob ne-
deljah Din 1.—.

TABOR* izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri v
datumom naslednjega dne ter stane
mesečno po pošti D 10.—, za ino-
zemstvo D 18.—, dostavljen na dom
D 11.—, na izkaznice D 10.—.
Izvesti po dogovoru.

Naroča se pri upravi TABORA*
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

POŠTNA PAVŠALIRANA

TABOR

Posamezne številke: Na-
vadno Din — 50, ob ne-
deljah Din 1.—.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mari-
boru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon intern. št. 278.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, prilike, desno. Tele-
fon št. 24. ŠHS poštno-ekspresni ra-
čun št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
odira. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: III.

Maribor, sreda 5. aprila 1922.

Številka: 78.

Zemljoradniška politika.

Zadnja številka slovenskega zemljoradniškega glasila »Naša vas« pri-
maša programatičen članek dr. Nova-
čana. »Slovenstvo in republikanstvo«.
Tu čitamo, da so se slovenski zemljoradni-
šniki proglasili za slovensko zemljoradni-
ško stranko in sprejeli v pro-
gram slovenstvo in republikanstvo (t.
j. separatizem). Slovenski zemljoradni-
šniki so se tedaj izneverili ideologiji zem-
ljoradniške stranke v Srbiji, katere je
doslej bila jugoslovanska. Naglašanje
slovenstva pomeni, da obstoji tudi srb-
stvo in hrvatstvo. Avramovičevi zem-
ljoradniški so doslej trdili, da obstoja
jugoslovenstvo, to je enotna nacionalna
podlaga za zemljoradniško gibanje
vseh treh plemen. Če bodo tudi srbski
zemljoradniški proglasili srbski pro-
gram, tedaj seveda ni vzroka, da bi se
še nadalje borili proti Radičevim za-
hlevam. V tem slučaju postane zemljoradniška
ideologija zadeva posamez-
nih plemen, in agrarno-socijalna bor-
ba se izpremeni v navadno politično
borbo. S tem zaletom v separatizem je
zemljoradniška ideologija, o kateri
razpravlja V. Stampar v drugem
članku »Naše vasi«, pokazala svojo
slabost in si odrekla sposobnost, da bi
se zamogla realizirati ter preustroiti
sedanjo državo v zemljoradniški tip
države. Dočim se meščanske in socia-
listične stranke ne obotavljajo preko-
račiti plemenskih mej in razširiti svo-
jo politično fronto na vso državo, za-
vedajoč se, da separatizem cepi njihovo
moč, se zemljoradniški socializem u-
mika v varno zavetje separatističnih
držav in gradi tri separatne bojne
črte. Treba je pa razumeti novega slo-
venskega Mesijo — g. Novačana. Dr.
Novačan je sicer pesnik (t. j. človek,
ki vidi svet v drugačni luči, kot ga vi-
dijo filistri), vključ temu pa se spozna
na situacijo. Njemu je Beograd veliko
preddaljen in Zagreb mnogo bližji.
Radi tega se g. Novačan ne mara za-
meriti Stipici Radiću in bo držal svo-
jo zemljoradniško »vojsko« priprav-
ljeno — za vsak slučaj. Dr. Novačan
je s svojim slovenstvom in republikan-
stvom dokazal, da ima demagoški ta-
lent in prav bogate zaloge peska, ki
ga bo skušal nasipati slovenskemu
»ljudstvu« v oči. Kaj mu je mar soci-
jalno politično in kulturno delo med
»ljudstvom«? To delo je počasno, ne pri-
naša odličnega mesta, denarja, slave
in časti; v politiki doseže hitreje do-
višjega čina, kot pa v družbi zunanje-
ga ministrstva. Zato je doktor Novačan
ponosno zajahal političnega Pegaza in
kliknil ljudstvu: »Le vkup, uboga
gmejna, za slovenstvo in za republiko«.

Kakšna Indija Koromandija bi bi-
la ta slovenska republika (s prečasti-
nim predsednikom Korošcem, ki bi bil
takrat bolj po ljudski volji kakor pa
dr. Novačan), o tem bomo še čitali; za-
enkrat postavlja kmečki »dohtar« ta-
le aksiom: »Med tem ko monarhija
je pozna samo podložnike, hoče in ima
republika le svobodne državljane. Za
republiko bo takšna hrana že pripravna,
mislilcemu človeku pa je neprebavljiva.
Kje je zapisano, da ima republika
le svobodne državljane? Kateri držav-
ljan je svoboden? Svoboden je tisti, ki
se te svobode zaveda, a za pravo zavest
o svobodi je potrebna globoka kultura
in resna politična izobrazba. Danski
kmet je svoboden državljan in monar-
hist, južnoameriški državljan pa ni
svoboden, dasiravno je republikanec.
Zagorski kmet — analfabet ni svobo-
den, pa tudi če desetkrat priseže na
Radičeve republiko. Svobodne držav-
ljane ustvarja samo svobodni kul-
turni razvoj v zvezi z dolgoletnimi poli-
tičnimi izkušnjami, teh pa naše ljud-
stvo žal še nima. Slovenska zemljoradni-

Dr. Sušteršič na političnem obzorju?

ZM Beograd, 4. aprila. V politič-
nih krogih kroži vest, da pripravlja dr.
Sušteršič, ki je baje že deli časa v
Zagreb(3), novo politično organizaci-
jo. V tisk je dal brošuro, v katerem
najostreje napada dr. Korošca, umrle-
ga dr. Kreka in ljubljanskega škofa
dr. Jegliča. Namen brošure je zlasti
kompromitirati dr. Korošca, ki stoji
danes na čelu Slov. ljudske stranke, in
mu izpodkopati tla. V očigled tej akci-

ji dr. Sušteršiča vlada v klerikalnih
krogih znatna napetost. V političnih
krogih pričakujejo z novim nastopom
dr. Sušteršiča zanimiv preokret v poli-
tiki SLS, bodisi razkol v dve skupini,
skupino dr. Korošca in dr. Sušteršiča,
bodisi da se cela Slov. ljudska stranka
okrene od dr. Korošca. Slednje je manj
verjetno. (Op. ur.: Cela vest se nam
zdi senačna raca in jo zato prinašamo
z veliko rezervno.)

Rumunska kraljica Marija v Beogradu.

ZM Beograd, 4. aprila. Danes
ob 8. uri zjutraj je rumunska kraljica
Marija v spremstvu princa Pavla obi-
šla patrijarha Dimitrijeva in je

prisostvovala službi božji v saborski
cerkvi. Ob 9 uri je odpotovala v Srems-
ke Karlovce, kjer je bil obed. Zvečer
se zopet poda v Beograd.

Zaupnica angleškega parlamenta politiki Lloyd Georgea.

DKU London, 3. aprila. Lloyd
George je imel v spodnji zbornici ob-
širen govor o genovski konferenci, v
katerem je razložil vzroke, ki so pri-
vedli do te konference. Svoj govor je
končal z besedami: Če se bo s konfe-
renco stopilo vsaj za en korak dalje k
odstranitvi težav, tedaj je konferenca
dokazala svojo upravičenost. Svet je
danes tako pobit in ranjen, da ozdrav-
ljenje napreduje le polagoma in če ga
zdravniki ne bodo zadrževali, se bodo
zbrali zastopniki 30 narodnosti. Kon-

ferenca je morala nastati, ker je Evro-
pa od Atlantskega oceana do Urala u-
mičena. Nekatero državo trpe na posled-
icah vojne manj kot druge, vendar
pa so prizadele vse brez izjeme.

DKU London, 3. aprila. Po go-
voru Lloyd Georgea je spodnja zbor-
nica zavrnila od delavske stranke pre-
dlagano nezaupnico ter izrekla vladi
s 372 (proti 94) glasovi zaupnico. Proti
zaupnici so glasovali samo nezavisni
liberalci, delavska stranka in nekateri
komunisti.

Nezaupanje Francije napram Nemčiji.

Pariz, 3. aprila (Wolff). Zbornica
je danes nadaljevala v soboto preki-
njene razprave o interpelacijah. So-
cialistični poslanec Monseet je izjavil,
da mora Francija iti v Genovo z na-
menom, da prinese svetu in sebi mir.
Na vprašanje, zakaj se Francija boji
nemškega militarizma in njegove or-
ganizacije, je odgovoril ministrski

predsednik Poincaré, da se je zadnje
dni dokazalo, da vzdržujejo Nemci po-
leg rednih aktivnih čet tudi velikim
številom policije. Ta formacija ima
militarističen značaj in jo moramo
smatrati kot ojačenje nemške vojske.
Zato pa ne moremo računati s števil-
ko 100.000 mož, marveč z armado
250.000 mož.

Težave pri nakupovanju živil za našo državo v Rumuniji.

ZM Beograd, 4. aprila. Iz Buka-
rešte poročajo: Naša delegacija, ki je
odpotovala v Bukovino nakupiti živila,
je zadela na težkočo. Znano pa je, da
ima Rumunija nad 130.000 vagonov
pšenice. Potrebno bo, da rumunski po-
slanik na našem dvoru Emanudi po-
trdi, da je v mnogih — zlasti južnih
in južnozahodnih — delih naše države
pomanjkanje živil.

Obsežna amnestija ob priliki kraljeve poroke.

ZM Beograd, 4. aprila. Mini-
strski svet bo predložil materijal za
obsežno amnestijo povodom poroke na-
šega kralja. Število amnestiranih bo
večje ko kdaj poprej.

Novo interpelacije na vojnega mini- stra glede lanskega vpoklica rekrutov.

JM Beograd, 4. aprila. Včeraj
ste bili na vojnega ministra dve novi
interpelaciji vloženi glede vpoklica re-
krutov lanske zimo, ena od vladnih,
druga od opozicijskih strank. Obe
interpelaciji se skladate v tem, da se
se mora sklicati parlamentarna enke-
ta, ki naj preišče krivdo na trpljenju
rekrutov ter dožene število umrlih in
obolelih.

Radikalni klub za kraljevo civilno listo.

ZM Zagreb, 4. aprila. »Obzor«
poroča iz Beograda, da je imel radikal-

ni klub včeraj sejo, v kateri je sklenil,
glasovati za kraljevo civilno listo, ka-
kor jo je predlagala vlada. Poslanci,
ki bi glasovali proti, bi morali iz kluba
izstopiti.

Boji med komunisti in fašisti v Italiji.

DKU Rim, 3. aprila. Kakor poro-
čajo listi, so se vršili v nedeljo v Forli
krvavi izgređi. Nek pismonoša je bil
ubit. V poslopje, v katerem se nahaja-
jo prostori komunistične stranke, je
vrzel nekdo bombe, ki je eksplodirala
in prostore opustošila. Tudi v drugih
krajih so se vršili izgređi, pri čemur
je bilo več oseb ranjenih.

Borza 3. aprila.

Zagreb, devize: Berlin 107—113,50,
Milan 1665—1680, London 1439—1453, ček
1435—1440, Newyork 323—324,50, ček 322
—323,50, Pariz 2900—2975, Praga 615—623,
Švica 6150—6300, Dunaj 4,35—4,45, Budim-
pešta 39,50—40, Varšava 9,50—10, valute:
dolar 319—320, avstr. krona 4,50—4,60, 20
K v zlatu 1000, funti 1420, franki 2750,
marke 115—117, leji 235—240, švic. franki
6200, lire 1650—1655.

Beograd, devize: London 362,50—
363,50, Pariz 740, Newyork 81—82, Ženeva
1570, Milan 418—420, Praga 155, Berlin
29,25—29,50, Dunaj 1,115—1,125, Bukarešt
61—62, Pešta 9,75—10,25, valute: lire 412-
414, drahme 310, leji 60—60,50, češke K
155—156, avstr. kron 1,45.

Curih, devize: Berlin 1,64, Newyork
5,15, London 22,57, Pariz 43,67, Milan
26,90, Praga 9,72, Budimpešta 0,60, Za-
greb 1,57, Varšava 0,13, Dunaj 0,06, Žene-
vane 0,07.

niška stranka si predstavlja nekako
konfederacijo (Združene države) na
slovanskem jugu. Na mesto ene drža-
ve, v kateri bi se lažje dosegle veliko-
potezne reforme, naj se razdrobi seda-
nja država v več samostojnih enot, ki
jim ne bo moglo nič na svetu zabraniti,
bi se jutri ne skregale in razšle in ka-
terih vsaka se bo dušila v gospodar-
skih stiskah. Poet dr. Novačan je po-
zabil, da narodi niso tabula rasa, na
kateri bi lahko demagog pisal s kred-
in napisano zbrisal, temveč so organi-
čno zrastle z vso svojo preteklostjo, tra-
dicijami, individualnostjo itd. ter da
so njih politične zmožnosti zelo različe-
ne. Nemški »Bundestaat« bi ne bil mo-
goč v Franciji in švicarska ustava ni
primerna za Anglijo. Narodna in go-
spodarska struktura Zedinjenih držav
ameriških je čisto drugačna kot je
struktura onega ozemlja, ki naj bi tvo-
rilo južnoslovanske »zedinjene« drža-
ve.

Kar se tiče vprašanje vladavine, je
to zadeva vseh treh plemen in po svo-
jem bistvu sekundarno vprašanje
Skandinavski narodi, ki imajo zemljoradniške
države, niso najprej odpravili
kraljevin in šele na to demokratizirali
državljanov, temveč še danes lepo
shajajo s svojimi kralji. Republika je
pri nas žal še premnogim ljudem toliko
kot babica ranjkega cesarja.

Sklepamo: Program slovenske zemljoradniške
stranke kaže, da voditel-
jem te stranke ni do skupne politične
fronte z državljani srbskega in hrvat-
skega plemena, na kateri bi skušali re-
alizirati svoje agrarno socijalne cilje,
temveč grede predvsem za tem, da s
frazami o »konfederaciji«, »republik«
itd. razcepijo in zmedejo slovenskega
ljudstva. Pravi in upešni program zemljoradništva,
ki precej odgovarja našemu mentalitetu,
so izvedli mali skandinavski narodi, zlasti pa Danci,
ki so gojili predvsem gospodarsko in kulturno
politiko, vprašanje vladavine itd.
pa so prepustili razvoju. Slovenski, hr-
vatski in srbski kmet ima v jugoslo-
venskem parlamentu zadostno moč,
da se sporazume z meščanskim in pro-
letarskim slojem in sodeluje pri ure-
ditvi take države, ki bo močna na z-
unaj in na znotraj ter vsem razredom
in pokrajinam v prospeli.

Skirmunt o poljsko- ruskih odnošajih.

Poljski zunanji minister Skirmunt
je sprejel posebnega poročevalca pa-
riškega dnevnika »Petit Parisien« ter
mu podal daljše pojasnilo o odnošajih
med Poljsko in Rusijo iz katerega po-
snemamo sledeče:

Zaenkrat — je rekel Skirmunt —
ne obstoja za nas nobena nevarnost s
strani Rusije, toda da se zavarujemo
za vsak eventualno poznejši napad, ki
bi bil na vsak način mogoč, smo skle-
nili zvezo z baltičskimi državami. Ta
naša zveza z baltičskimi državami pa
ima popolnoma defenziven, nikakor pa
ne ofenziven značaj. Mi, ki smo po ge-
ografski legi prisiljeni živeti v me-
sebojnih odnošajih z Rusijo, smo se
postavili na stališče kar najboljših so-
sedskih razmerij, toda Rusija nepre-
stano menjuje svoje zadržanje, tako da
je sporazum jako težak in negotov.
Radi tega moramo biti vedno oprezní.
Ko smo sklenili zvezo z baltičskimi
državami, smo o rezultatih in sklepih
obvestili tudi Rusijo ter jo povabili na
sanitarno konferenco v Varšavo. Temu
pozivu se doslej še ni odzvala; njena
politika je vsak dan drugačna.

Prepričan sem, kakor je prepričan
na tudi vsa Poljska, da je gospodar-
ska obnova Rusije mogoča, toda samo
pod pogojem, da se ne nadvzame pre-

reč alkoj naenkrat, ampak da se stopnjema poskuša dvigniti njene gospodarske pogoje. V tem pravcu se mora vseliti obnova Rusije in sodelovanje onih, ki so na tej obnovi zainteresirani, ne bo težko. Poprej pa morajo dati boljševiki dovolj garancij.

Boljševiška agitacija se vrši pri nas še vedno, kljub temu, da nam je Rusija ponovno obljubila, da bo opustila vsako rovarjenje proti nam, toda mi se te propagande, dokler je naš gospodarski položaj tak, da lahko zaposlamo vse naše delavce, ne bojimo. Za Poljsko, ki se zadnje čase gospodarsko krepko razvija, je minila opasnost boljševizma, ni pa še minila opasnost nalezljivih bolezni, ki so razširjene po sovjetski Rusiji in ki se prav tako prenesejo tudi k nam. Da preprečimo tudi to nevarnost, smo izdali že vse polno odredb, te dni pa se vrši v Varšavi posebna tozadevna konferenca.

Ob koncu je Skirmunt izjavil, da je Poljska najvernejša zaveznica in prijateljica Francije.

Politične vesti.

* Nov sestanek v Rapallu? Zagrebška »Slobodna Tribuna« javlja iz Beograda, da se sestanejo 7. t. m. v Rapallu ministri Pašić, Ninčić, Pačeta in Schanzer. Na tej konferenci se bo razpravljalo o definitivni izvršbi rapalske pogodbe. Prisostvoval bo tudi naš rimski poslanik Antonijević. To bi naj bil zadnji poskus za doseg sporazuma glede Reke, predno se obrne naša vlada na Zvezo narodov.

* Komunisti na genovski konferenci. Bolgarski ministri predstojnik je pozval komuniste, naj odpošljejo svoje zastopnike v delegacijo za genovsko konferenco. Komunisti so se temu pozivu odzvali. V skladu tega bosta v bolgarski delegaciji razen članov agrarne stranke tudi dva komunistična zastopnika.

* Konferenca podonavskih držav. Dne 1. aprila se je pričela v Bukarešti konferenca podonavskih držav. Na tej konferenci so zastopane sledeče države: Rumunija, Bolgarija, Jugoslavija, Madžarska, Češkoslovaška, Avstrija in Nemčija. V glavnem se razpravlja o plovitbi na Donavi, regulaciji struge in zgradbi brežičnih brzojavnih postaj ob Donavi. Sklepi konference se predložijo mednarodni podonavski komisiji v Bratislavi v svrhu ratifikacije.

* Čičerin o obnovi Rusije. Sovjetski komisar za zunanje zadeve Čičerin je po prihodu ruske delegacije za genovsko konferenco v Berlin, izjavil poročevalcu »Berliner Tagblatt«, da je sovjetska Rusija pripravana, da je za obnovo Rusije v prvi vrsti poklicana Nemčija. Druga pomoč za Rusijo pride v poštev samo na podlagi posebnih pogodb z zainteresiranimi skupinami.

Koncert

Glasbene Matice dne 8. aprila 1922 v Götzovi koncertni dvorani.

To pot ni odkazan narodni pesni noben prostorček. Eni godrnjajo, da se pesmi te sorte preveč goji, drugi hitijo zatrjevati, da se mora še intenzivneje in ekstenzivneje gojiti, ker se je z ujedinjenjem Jugoslavije odprl globok in širok ter nedvignjen zaklad tega zlahtnega blaga. Tam slednjim naj bo v pomirjenje, da namerava Matica na letošnjem jesenskem koncertu proizvajati narodne pesmi vseh slovanskih narodov. To pot se je Matica podala na proizvajanje dveh večjih skladb s spremljevanjem orkestra in sicer Fibichove »Pomladne romance« in Griegove »Nove zemlje«. O teh in drugih točkah hočem nekoliko spregovoriti.

Izmed čeških mojstrov iz polpreteklega doba zavzema Fibich Zdenko povsem samostojno stališče. Njegovo glavno polje dramatična glasba. Stvarjenje njegovo je osredotočeno v glasbenih dramah. Je literat, ki razume najboljše od najboljšega izbrati, pri tem pa izkorišča pridobitve Wagnerjeve orkestracije. Fibich je ustvaritelj modernega češkega melodrama. Njegova melodika je mehka, sladka, njegove melodije teltajo na hormoničnih harmonijah. Vsebinska »Pomladne romance« je sledeča:

Zaradi tega Rusija tudi odklanja mednarodni sindikat za obnovo Rusije, kakor se je osnoval v Cannesu. Ruski delegatje gredo v Genovo s trdnim namenom, da store vse za obnovo in vpostavitve reda v Evropi, toda obnova Evrope brez obnove Rusije je nemogoča. O Leninu je omenil, da ni bolan, temveč samo utrujen od prenapornega dela.

* Miljukov o likvidaciji boljševizma. »Vossische Zeitung« prinaša razgovor z Miljukovim, voditeljem ruskih kadetov. Miljukov je izjavil, da se boljševiški režim bliža svojemu koncu. Gospodarski in finančni polom je neizbežen, a politična moč sovjetov tudi pada. Trocki nima v vojski nikake avtoritete več. Ruska liberalna emigracija je reprezentant ogromne večine ruskega naroda, ki je proti boljševikom, ali tudi proti monarhistom. Miljukov je proti vsaki oboroženi intervenciji inženstva, odobrava pa gospodarsko pomoč. Za uspešno gospodarsko reformo je potrebno, da se v Rusiji uvede demokratski režim. Izvajanja Miljukova kažejo precej zdravih nazorov, kar se tiče predstoječega padea boljševizma pa mu ne moremo verjeti. O neposredni smrti boljševizma nam pridigajo ruski emigranti že tri leta, toda smrti le noče biti. Mesto tega vidimo dan za dnem, da se sovjetska vlada vedno bolj utrjuje.

Naročnina „Tabora“

znaša od 1. aprila naprej:

Po pošti mesečno D 10.—
na dom dostavljen mesečno . . . D 11.—
na izkaznice mesečno D 10.—
v inozemstvo mesečno D 18.—

Cene posameznim številkam ostanejo dozdajne: Za navadno po 50 para, za sobotne po 1 Din.

Dnevna kronika.

— O najnovejši fazi dr. Novačanove zemljoradniške politike razpravljamo na uvodnem mestu. Pripomnimo k temu le še, da je Avramović, vodja zemljoradniške stranke v Srbiji, Bosni in Vojvodini, ki je potom dr. Novačana hotel razširiti stranko tudi na Slovenijo, po najnovejši razvojni fazi Novačanovih poskusov v Sloveniji izjavil, da Novačanove frakcije ne priznava za del celodržavne zemljoradniške stranke, ker se je izrekel Novačan proti edinstvu in za slovensko republiko. Novačan je slutil, da g. Avramović njegovih klavernih poskusov ne bo trajno finansiral, in se skuša sedaj naslanjati na Radića. Gotovo pa se bo tudi Radić raznih slovenskih veteranjakov ravno tako otrešel, kakor se

Ovet pa ovet usahne, povsod led, sneg, megle in smrt in niti ene vile. Čarovnik se razjoka in se sam obglavi. Tedaj se razlije od juga gori pomladanska toplota in starcu prihveto iz trupa beli zvončki, oglase se ptiči pevci, vsi logi se polnijo s cveticami in vila spleta zopet vili kite. Pretožni zimi konec je, pozdravljen majnik milc.

Fibich je to Vrchlickijevo romanco vglasbil z nenavadno silo, z lepimi učinki, z bogato barvitostjo, pa naj bo že na moč gesta in prepletov ali pa do skrajnosti preprosta in prozorna, je zaokroženo umetniško dovršeno delo, v katerem se Fibich deloma približava potem, ki jih je izhodil razvoj Wagnerjeve skladbe. Skladba je našla pot po celem svetu. Vlogo čarovnika poje g. operni pevec Stefan Romanovski, pomladno razpoloženje nam tolmači gospica Slavica Mezgočeva.

Edvard Grieg je čepal iz narodne pesmi, kateri je dal, kakor v vseh svojih delih, organsko razčlenjeno formo. Narodne motive je dvignil do umetnosti, ki je tem večja, čim bolj jih je od prvotnosti oddaljil. V »Novi zemlji« nam pripoveduje Berzon sledeče:

Mladi kralj Olaf Trygvason plove s svojimi pomorščaki proti Severnemu morju in zagleda na obzorju temne obise. Ko zagledajo njegovi pomorščaki sredi oblakov bele rjoge, se kralju zjasni oko, posebno ko vidi nad sto bleste-

jih je Avramović. »Brate Novačan bo kmalu spoznal, da demagoštvo in častihlepnost še ni resno politično delo.

— Min. n. r. dr. Kramar pozvan v našo genovsko delegacijo. Ministrski predsednik Nikola Pašić je poslal ministru n. r. dr. Kramarju obvestilo, da je pozvan kot član naše delegacije za genovsko konferenco. Dr. Kramar se je povabilu odzval.

— Čudna zahteva zagrebskega nadškofa. Zagrebški nadškof dr. Bauer je poslal vladi spomenico, v kateri zahteva, naj vlada z ostrimi odredbami nastopi proti hratskim reformistom, ki zahtevajo bogoslužje v narodnem jeziku in ukinjenje celibata. Ista vlada, katero baš klerikalci ob vsaki priliki sramotijo in zaničujejo, jim naj pomaga rešiti razpadajočo stavbo. Navsezadnje bodo pa še zahtevali, naj jim pride »jugoslov. kasarna« z ognjem in mečem na pomoč!

— Rumunska kraljica v Beogradu. V nedeljo popoldne ob 17.20 je dospela rumunska kraljica Marija, mati kraljeve zaročenke, v Beograd. Kljub deževnemu vremenu so ji priredili Beograščani sijajen sprejem. Na peronu je sprejel visokega gosta kralj Aleksander v spremstvu princa Pavla in svoje suite. Pri sprejemu je svirala godba kraljeve garde in so grmeli topovi. Kralj je predstavil nato kraljici materi visoke dostojanstvenike, ki so se zbrali k sprejemu. Pred okrašenim kolodvorom se je zbrala ogromna množica meščanstva, ki je prirejalo kraljici burne ovacije. Vse mesto je bilo v zastavi. Po ulicah, kjer se je pomikal sprevod, je tvorilo vojaštvo špalir. V starem dvorcu je priredil kralj na čast visokemu gostu čajanko, zvečer pa gala-večerjo, na katero je bilo povabljenih okrog 200 dostojanstvenikov in odličnih oseb. V veliki dvorani starega dvorca je bil tudi koncert, na katerem je odpel operni pevec Rijavec več arij iz raznih oper. Govori se, da namerna kraljica Marija skupno s kraljem Aleksandrom obiskati tudi našo Slovenijo.

— Spremembe v poštni službi. Odpravnisko mesto v Slivnici pri Mariboru je podeljeno Leopoldini Friedl, v Pesnici pa Rozaliji Pieler. Premješena sta poštni oficijant Stefan Dergam iz Ptuj in Subotico, poštna oficijantka Jakobina Kolbe iz Ormoža v Kočevje. Stalno je upokojen poštni poduradnik Ivan Repinšek v Celju.

— Otvoritev poštočkovnega prometa v Beogradu. Z 10. aprilom t. l. bo sprejemal glavni poštni urad v Beogradu tudi vplačila na položnice poštne črke, urada v Ljubljani. Pozneje se bo sprejemanje na račun poštne črke, urada Ljubljana razširilo tudi na druge poštne urade v Beogradu.

— Radi razžaljenja veličanstva je bila obsojena v Novem Sadu 70 letna Berta Novaković iz Čantavira na leto dni zapora.

čih vrhov gorovja in užge se mu pohlep, s svoji bivati v tej bajni deželi. Ko stopi na Novo zemljo, ki ga pozdravi z vsem pomladanskim krasom, začuje okrog slapovi, zapoje orglje in kralj, ki je sedaj našel novo deželo, poje Bogu slavo in s kraljem vred pojejo tudi pomorščaki Bogu slavo.

Od Lajovec se pojeta dve najlepši slovenski pesmi: »Večerna pesem« in »Pomladni spev«. Pomudimo se nekoliko pri Lajovcu in pri občinstvu. Kdor ni ničesar drugega slišal, kakor naše stare umetniške in pa narodne pesmi, ta nam nikoli ne ustavi velikega dela bodočnosti. Naši moderni skladatelji so prepojeni s povsem drugimi spoznavanji, kakor ogromna večina občinstva. Razločujejo se po duhu, ki ga formamulirajo. Po mojem mnenju so naši moderni le predhodniki glasbenega zveličarja, kateremu šele pot pripravljajo. Spoštujte torej Lajovec in njegove soboritelje kot »upijoče v puščavi« in ne zaničujte Janezov, ker niso Kristusi. Matice namen je, da občinstvo res pripelje v obljubljeni deželo, ona noče deliti usode Mojzesa, ki je obljubljeni deželo le za hip videl. Kajti ta dežela polna soka, novih dolejš neuporabljenih, osvetočih kali, poganja nove žlahtne in pester cvetke. Mogoče, da odbijajo te barve početkoma, ker je naše oko vajeno gledati samo roženkraut, nageljček in rožmarin, toda kadar se oko privadi tam barvam

— Invalidni dom v Celju bo — kakor nam poročajo — razpuščen. Invalidi bodo razmeščeni v druge zavode. Merodajni činitelji v Celju bi naj premišljali, če bi se lepo adaptirano poslopje ne dalo porabiti za dijaški dom, ki je v Celju krvava potreba.

— Sprejem v podoficirsko šolo. — Druga pešadijska podoficirska šola v Trebinju javlja, da se bodo na dan 8. maja 1922. sprejelo iz civilnega prebivalstva in iz vojske do 500 mladeničev za gojence imenovane šole.

— Madžaron raztrgal našo državno zastavo. Osiješki »Jug« poroča, da je neki Josip Krizelj iz Karanče v Baranji snel z osnovne šole razobešeno državno zastavo ter jo raztrgal. Ko so ga hoteli aretirati, je pobegnil preko meje na Madžarsko.

— Brežična postaja v Novem Sadu. Vojno ministristvo zgradi v Novem Sadu brezžično telefonično postajo, ki bo služila tudi privatni uporabi.

— Ponarejeni tisočlirski bankovel. Beograjsko italijansko poslaništvo javlja, da so se v Italiji pojavili falsifikat tisočlirskih bankovcev.

— Španski konzulat v Zagrebu. Na Trgu 29. listopada, št. 1. v Zagrebu je pričel te dni poslovati španski konzulat. Stranke so sprejemajo od 9. do 10. ure dopoldan.

— Obsojena navijalec cen. Sarajevsko okrajno sodišče je obsodilo prošli teden radi navijanja cen sarajevskega trgovca Izidorja H. Kabilja na mesec dni zapora ter 16.000 K globe, Silvija A. Finzia pa na 10 dni zapora ter 20.000 K globe.

— Karoly se naseli v Rumuniji. Prvi predsednik madžarske prevratne vlade, znani grof Mihael Karoly, ki je odkar je bil pregnan iz Madžarske živel v Splitu v Dalmaciji, je prošil, kakor poročajo iz Bukarešte rumunsko vlado, da bi mu dovolila naselitev v Rumuniji.

— Lesene hiše v Beogradu. V Beogradu skrbje na vse načine za odpravo stanovanjske bede. Beograjska občina je naročila v Sarajevu več lesenih hiš, katere so te dni že prispale ter se postavijo na mestni periferiji. V njih dobe stanovanje najpotrebnejši ubožni sloji.

JDS.

Tajništvo demokratske stranke za Maribor in mariborsko voilno okrožje je v Mariboru, Barvarska ul. 1 (v istem lokalu z mariborskim treditštvom in upravo »Jutra«). Kdor izmed strankinih pristavev ima kakršnokoli zadevo, v kateri želi nasveta ali pomoči, naj se oglasi v tajništvu.

Ne pozabite naročnine!

in temu vonju, takrat zaiskri in zažari in mehko postane pri srcu.

Tri veselo Adamičeve pesmi dičijo vsopred. Povsem nova, še ne proizvajana »Zarja se zlati nad lesom«, nadalje »Kmečka pesem« in pa »Petnajst let«, vse veselega presirnega razpoloženja. Bodimo veseli, da raste na otokih slovenski zemlji par veselo mežikajočih veternic in Adamič zna razposajen biti, seveda slovensko razposajen.

Vasilij Mirk, profesor na trg. akademiji v Trstu, je ravnokar izdal zbirko klavirskih skladb. Mirk ljubi široko kantileno. V pesmici: »Na trgu« ki se bo proizvajala, se zrcali vsa mehokoba in sanjavež njegove duše in nepriljenost muzikaličnih domislekov. Mokranjačeve narodne pesmi iz Makedonije so najlepši biseri iz naš rodne polja.

Kot solista nastopita gđc. Mezgec v »Pomladni romanci« in profesorica na našem zavodu pijanistinja gđc. Marija Kačerova z dvema točkama: Furiant (Smetana), Larghetto (Chopin).

Iz Fausta in Pagliacci nam zapoje g. Stefan Romanovski, operni pevec ljubljanske opere, slovensko pesem »Vzdih«. Romanovski je eden najinteligentnejših pevcev ljubljanske opere, ima svetel in voljan glas, sohat bariton. Vspored je pester. Na občinstvu je sedaj, de se zbere okrog bogato pogrnjene mize.

V noči 21. marca so našli kmetje v bližini Košence pri Plevlju ubita seljaka Bojka Jasovića in Krsto Zarića. Preiskava, ki je bila takoj uvedena je dognala, da se zločin izvršili roparji Derviš, Simoš, Šepir, Djadiš in Rusin, vsi bratje Rapovići, sorodniki glasovit. roparja Jusufa Rapovića. Orožni-

Danes 4. t. m.
ob 20. uri v Na-
rodnem domu

večer Češkoslovaške-jugoslovenske lige!

Predavanje s 100
skriptičnimi sli-
kami.

štvo se je takoj lotilo zasledovanja ter jih tudi res izsledilo, toda roparji so se zatekli v neko samotno kamenito hišo, v kateri so imeli pravo trdnjavo, orožje in municijo. Orožniki so jih pozvali naj se uda, toda roparji so jim na ta poziv odgovorili s streljo, ki so zadeli in težje ranili orožnika Gorgja Bojovića ter seljaka Maša Nečkovića. Vnel se je hud boj, pravo obleganje roparske trdnjave, toda brez uspeha, kajti roparji so bili za debelimi kamenitimi stenami dobro zavarovani. Krog poldneva pa se je odločil musliman Redža Rapović, ki se je boril na strani orožnikov, poizkusiti priti razbojnikom do živega na drug način. Priplazil se je naskrivaj do hiše ter zažgal streho. Razbojniki pa so ga opazili ter ubili. Vendar pa je streha gorela, in ker niso imeli vode jo niso mogli gasiti. Sklenili so torej prebiti se skozi obroč oblegovalcev. Planili iz hiše ter pričeli streljati na vse strani, toda ubežati niso mogli, padli so vsi do zadnjega zadeti od krogel orožnikov. Vendar pa bi orožniki sami ne bili mogli obvladati razbojnikov, da jim niso pomagali seljaki, ki so se v vsakem oziru držali hrabro, posebno Redža Rapović, ki je plačal svojo hrabrost z lastnim življenjem.

Kakor poročajo avstrijski listi se je tam daleč na Pacifiku pred dvema mesecema odigrala tragedija, ki je, če-

prav dovolj žalostna le en sam list v zgodovini rusko emigracije. Ruski emigranti se nahajajo razkropljeni po vsem svetu. Po vseh delih sveta se jih najde, tako naravno tudi v Avstraliji in celo na divjih Fidžijih otokih. Pred letom dni je despet tjakaj baron Koster Wrede, katerega posestva se nahajajo v Rusiji in v Finlandiji. Prišel je na te otoke v družbi turistov ter se z nekim orodjem in orožjem izkrcal na nekem samotnem otoku, kakršnih se nahaja v tamkajšnjem arhipelagu na tisoče. Otočec se imenuje Yasaga. Na tem otoku je živel ruski baron prav tako kakor nekoč znani Robinson. Zgradil si je kolibo ter si sam prideloval in iskal hrano. Nekoč pa so prišli na otok Papuanci, prebivalci sednega otoka, ter ga našli nezvestnega pred kolibo. Papuanci so ga vzeli s seboj ter ga lečili, dokler ni bil zopet popolnoma čil in zdrav. Papuanci so ga imeli radi ter so ga prosili, naj ostane pri njih, toda vse zaman. Rus se je zopet vrnil na svoj samotni otok. Kaka dva meseca pozneje pa so ga našli mornarji neke ladje, ki je slučajno pristala ob tem otoku, zopet nezvestnega pred kolibo. Vzel so ga na ladjo ter ga odpeljali v Lakembo, glavno mesto Fidžijev otokov, kjer so ga prepeljali v bolnico, kjer je zopet v primeroma kratkem času okrevljal. Zahajal je tudi v družbo ter bil, kakor pripovedujejo znanci, zelo prijazen in

dober konverzator. Nekega dne po obedu pa je odšel v svojo sobo ter se ustrelil. Ko so tovariši pritekli, je bil že mrtev. Kaj ga je gnalo v samoto? V smrt? Tega ne ve nihče in najbrže tudi ne bo izvedel. Avstralci, ki so ga poznali, pa dvomijo, kakor poročata tamkajšnje časopise, da bi bil Rus res baron Koster Wrede. Govori se mnogo, da je bil ta Rus visok knez, da nekateri so prepričani celo, da je bil veliki knez Mihajlo Aleksandrovič, brat carja Nikolaja II. Morda imajo celo prav, kajti usoda ruskih velikih knezov in članov carske rodbine je zavita še danes v pajčolan neprodorne skrivnosti. Nihče, še na Ruskem ne, ne ve ali so res mrtvi, ali so morda vendarle še živi...

Gospodarstvo.

g Dobava avtomobila. Podžupanstvo terontalsko-tamiške županije v Velikem Bečkereku poziva interese, da vložijo najkasneje do 10. aprila t. l. pri njem ponudbe za dobavo avtomobila. Predmetni oglaš je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

g Dobava sena. Komanda Dravske divizijske oblasti v Ljubljani pozivlja interese, da stavijo dne 8. aprila t. l. ob 10. uri predpoludne imendaturi komande Dravske divizijske oblasti pismene ali ustmene ponudbe glede

dobave sena. Predmetni oglaš je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, pogoji pa pri Komandi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani interesentom na vpogled.

g Dobava drv. Ravnateljstvo državni železnice v Subotici razpisuje na dan 29. aprila t. l. ustmeno ofertacijo za dobavo 4000 vagonov drv. Predmetni oglaš je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

g Prodaja krp od vreč, stekla od razbitih steklenic ter zabojev. Intendantstvo slagaliste Dravske divizijske oblasti v Ljubljani prodalo bo dne 20. aprila t. l. ob 11. uri opoldne na javni licitaciji v slagalistu okoli 20.000 kg krp od vreč, 25.000 kg stekla od razbitih steklenic in okoli 4.000 zabojev od raznih mesnih konzerv, rib, biskvita in čaja. Interesenti naj predložijo po predpisu kolkovane pismene in ustmene ponudbe upravi intendantskega slagalista do omenjenega časa. Pogoji in navedeni predmeti so na vpogled dnevno v Intendantskem slagalistu Meste pri Ljubljani.

Zahtevajte v vsaki gostilni „Tabor“.

GOSPODARICA SVETA.

Avanturističen roman. Spisal: Karl Figdor. Prevajal: R. R.

(Dalje)

(48)

Dve uri pozneje stopa po hotelskih stopnicah navzdol postaven sluga s postrani poveznjeno kapo. V roki drži veliko pismo. Mudi se mu, gotovo mora čim prej dostaviti pismo na označen naslov. Ravno v trenutku, ko srečno prekorači vestibul ter hoče stopiti skozi vrteča se vrata na ulico, se pojavi pred njim na nasprotni strani vrat poročevalec Harrison. Harrison obstane ter se zagleda v slugo.

»Presneto lep fant je to,« si misli med tem, ko se zasujejo vrata. »Tega pa še niti ne poznam. Pridobiti ga moram za mojo osebno službo!«

Toda Mavda je že spoznala svojega sovražnika, katerega sliko je videla prej v časopisu, zato pritrdno ravno tako močno na vratno krilo, kakor Harrison na drugo. Zaman ji namiguje Harrison preko šip. V naslednjem trenutku, ko se krilo vrat končno uda je Mavda že sredi ulice in predno se Harrison zave, kaj je pravzaprav, zgodilo, že izgine za prvim vogalom.

52.

Na dovrskem mostu se oglaš v tretjič zvneč. Z dimnika parnika, pripravljenega za povhod v Calais, se dvigajo gosti oblaki dima. Na krovu stoji Mavda, Allan in konzul ter se zadovoljno smejejo, kajti ravno v trenutku, ko se je dvignil mostiček je zgrabilo par mornarjev z pomočjo dolgega in suhega policista nesrečnega Harrisona, ki je hotel za njimi na parnik. Poročevalec se brani z rokama in nogama, toda brez uspeha. Trojica verodostojnih prič je potrdila, da je ravno on tisti roparski morilec, katerega išče policija že cele tedne zaman, in na katerega glavo je bila razpisana nagrada tisoč funtov.

Ravno v tem trenutku, ko izpuste stražniki zopet za hip nesrečnega Harrisona, se prične polagoma vrtneti parnikov vijak.

Mavda odhaja s svojima spremljevalcema na kontinent.

Prekrasna od mesečine obsijana noč je. Na krovu parnika stojita na ograjo naslonjena Mavda in Allan ter nemo opazujeta od mesečnih žarkov obsijane, večnonemirne morske valove. Prvič, odkar sta se rešila iz daljne afriške divjine, sta zopet sama.

»Gospodična Mavda,« spregovori tiho inženir, »skoro bi raje videl, da sva ostala tam doli. Vsaka minuta vas bolj oddaljuje od mene. Kaj naj vam še omenim tu, vam oboževani in občudovani posestnici milijard? Ko bi vedela kako sovražim ta denar, ki naju deli kakor nepremostljiv prepad! — Kaj sem napram vam jaz ubog inženir? Tam doli v Afriki sem bil le možki, in vi ste bila le ženska...«

Je li mesečina tako obledela Mavdin obraz? »Ne govorite tako,« odvrne tiho. »Nikoli ne morem pozabiti kaj ste storil zame moj ljubi, dragi prijatelj! Nikoli ne bom pozabila kaj ste mi in kaj mi ostanete. Zakaj me žalite? Ako naju deli to neumno zlo, potem pecite mi eno samo besedo in vržem ga v stran! Allan,« vzklikne ter razprostre roke, »ali ti moram povedati: ljubim te! Ostani pri meni! Tvoja sem za vedno!«

Občutek nepopisne sreče prevzame inženirja. »Mavda!« zajecelja komaj slišno. »Moja Mavda!« Med vrati vodečimi iz salona se pojavi tiho, neslišno konzul Blankenstein. Ozre se naokrog ter zagleda Mavdo in inženirja privita v tesnem objemu. Zastane mu kri.

Mavda — njegova oboževana Mavda — v rokah inženirja!

Sunkovit drget spreleti vse njegovo telo in za trenutek izgleda kakor da se je prelomila vsa njegova notranjost.

Se za hip obstane motreč s kalnim pogledom v onadva, potem se tiho neslišno umakne zopet nazaj. »Mavda, draga, draga Mavda,« šepetaje inženir. »Ta tvoj denar naju tudi lahko družijo, mesto da bi naju delil. Mavda, jaz hrepenim po nečem velikem, tako velikem, kakor je hrepenel le malo kdo pred menoj: zgraditi hočem stroj, ki bo premagal vojno, prisiliti hočem človeštvo k večnemu miru! Nikdar več se ne bo žrtvovalo človeška življenja za blazen idol, nikdar več ne bo imela peščica zločinskih državnikov in vojskovodij moči spremeniti zemlje v krvavo morje. Uničiti hočem vojni material še predno bo mogel sejati smrt in razdejanje. Električno užiganje kovin na daljavo je ključ do boljše bodočnosti človeštva.

»Ali mi hočeš pomagati, draga Mavda, da uresničim te moje velike sanje...?«

Nemo se sklone Mavda k klečecemu ter mu nežno položi roke krog vratu.

»Moj najdražji,« šepetaje, »hočem...!«

53.

Na parniku so že pozajtrkovali. Francoska obala se odraža na obzorju vedno bolj jasno in razločno.

»Ljubi prijatelj,« reče Mavda, poleg nje na krovni ograji slonečemu konzulu. »Danes zjutraj ste se me izogibal. Zakaj se jezite name?«

Njene besede zvane negotovo. Njena ljubezen do Allana se ji zdi nenadoma kakor težek greh.

Konzul se mukoma trudi, da bi našel prave besede. »Težko mi je posloviti se od vas gospodična Mavda! Siloma se trudi ostati miren. In vendar se moram. Na Holandskem čaka nekdo name, katerega ne smem pustiti dalje čakati: moja stara mati!«

Kakor strela zadenejo Mavdo te konzulove besede. Osuplo ga pogleda ter ugane že v naslednjem trenutku ono, česar ni izgovoril: on ve, da ljubi Allana, zato hoče iti.

S solznimi očmi mu seže v roko. Zahvaliti se hoče temu možu, ki je bil tolikokrat tveval zanj svoje lastno življenje, toda zaman, iz njenega grla ji besede.

Sunkoma se konzul osvobodi njene roke. »Bodite srečna, moja mala Mavda,« reče šepetaje. Potem izgine.

(Dalje prihodajč.)

Glavni urednik: Radivoj Rehar.

Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

Mala oznanila.

Na prodaj: Postelja: Zimnico, nočna omarica z marmornato ploščo. Ob železnici št. 10, II. nstr. 510 2—1

Proda se: Divan (pliš), dobro ohranjen in zastori za dva okna. Prešernova ulica št. 24, I. nstr., desno. 511

Slavica Mezgečeva išče pri boljši družini sobo s hrano. Plača po dogovoru. Ponudbe na upravnitvo Tabora, 499 2-2

Proda se stenski telefon. Naslov pove uprava.

Tesarji

se sprejmejo pri stavbenem podjetju Accetto in drugovi, družba z o. z., Maribor, vogal Frančiškanske in Wildenrainerjeve ulice. 463 3—2

Genjenemu občinstvu se naznanja, da ostane
kavarna „Beograd“
radi renoviranja
par dni zaprta.

Vabilo na družinski večer Pri-morcev in njih prijateljev.

ki se vrši v četrtek, dne 6. aprila 1922 ob 20. (8.) uri v prostorih restavracije „Tabor“.

S P O R E D:

1. Igra salonskega orkestra železnice.

2. Petje poje izbran oktet.

Vstopnina prosta.

K obilni udeležbi uljudno vabi veselični odbor.

Spretna

stenografinja

in strojepiska dobi takoj dobro plačano mesto. Ponudbe pod „Spretna stenografinja“ na upravo „Tabora“.

509 3—1

Išče se spretna, dobra **kuharica**

poleg sobarice k mali boljši družini. Ponudbe pod „Kuharica“ na upravo „Tabora“.

508 3—1

Noben strup! Nobena kemična osetna kislina! Samozdrav

namizni očet

prodaja na veliko in drobno na modernjša avtomatična tovarna za očet

Srčko Schmidt, Maibor

Koroška cesta 18.

Vsaka gospodinja, kateri je mar za zdravje njene družine, bo zahtevala povsod samo prisliti Schmidt-ov očet. 479 10-3

Boljši poduradnik

samec, v kratkem panzjonist, išče v svrhu ženitve neodvisno gospodično, gospo, čez 45 let starost, z malim posestvom, obrtjo, penzijo v Mariboru. Pisati „Franc Ketiš“, pošta Veliki Dolenci. 497 2-2

Mesto posebnega obvestila.

Josip Kirbiš, mesar in gostilničar, naznanja v svojem, v imenu svojih otrok **Josipa, Anice, Lojzike, Filomene in Milice** ter vseh ostalih sorodnikov pretužno vest, da je njegova iskrenoljubljena, srčnomila soproga ter najboljša mamica, gospa

Alojzija Kirbiš, roj. Velebil

v soboto, dne 1. aprila t. l. ob 18. uri po kratki, mučepolni bolezni, previdena s tolažili svete vere, v Graz-u preminula.

Truplo nepozabne pokojnice se prepelje v Maribor in se vrši pogreb v sredo, dne 5. aprila 1922 ob 16. uri iz glavnega kolodvora na pokopališče v Sv. Petru pri Mariboru v lastno grobnico.

Sv. maša zadušnica bo darovana dne 6. aprila ob pol 9. uri v frančiškanski župni cerkvi.

MARIBOR, dne 4. aprila 1922.

Mestni pogrebni zavod v Mariboru.